

ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ В'ЯЧЕСЛАВА ЛИПИНСЬКОГО У МІЖМОВНИХ ПРОЕКТАХ ВІКІМЕДІА

Р. КАМЕРІСТОВ

Львівський національний університет імені Івана Франка

Анотація

У статті підбиваються підсумки наповнення інформації, присвяченої В'ячеславу Липинському, у проектах Вікімедіа. Наводиться статистична та узагальнювальна інформація щодо створених умов для цього.

Ключові слова: Вікімедіа, Липинський, Вікіпедія, Інтернет, Вікіджерела.

Аннотация

В статье сделаны выводы о полноте информации, посвященной Вячеславу Липинскому, в проектах Викимедиа. Представляется статистическая и обобщающая информация по созданным для этого условиям.

Ключевые слова: Викимедиа, Липинский, Википедия, Интернет, Викитека.

Summary

The article summarizes the information content of Viacheslav Lypynsky in Wikimedia projects. The statistical and generalization information is given on the conditions created for this.

Key words: Wikimedia, Lypynsky, Wikipedia, Internet, Wikisource.

Найбільш популярними ресурсами Інтернет-простору є проекти вільного доступу «Фонду Вікімедіа». Вони представлені найбільшою кількістю мов народів світу. Розвиток подібних ресурсів впливає не лише на успішне вивчення тематики, але є водночас чинником формування думки на те чи інше явище.

Для розкриття теми статті необхідно почати з визначення «Вікімедіа» та її міжмовних проектів. «Вікімедіа» охоплює різнопланові проекти: «Вікіпедія» – онлайн енциклопедія; «Вікіджерела» – онлайн бібліотека-архів; «Вікісховище» – репозитарій цифрових файлів; «Вікіцитати» – висловлення відомих людей; «Вікімандри» – туристичний путівник; «Вікідані» – база даних всіх проектів; «Вікісловник» – словник різних мов; «Віківиди» – біологічна база всіх істот; «Вікіновини» – інформаційна платформа; «Віківерситет» – майданчик курсів. Додатковим проектом є «Родовід» – платформа для побудови генеалогічних даних. Координацію цих проектів уособлює платформа «Мета Вікі». Кожен проект має свої особливості.

Існують регіональні координаційні організації проектів, фінансовані «Фондом Вікімедіа». Регіональним відділом проектів в Україні є ГО «Вікімедіа Україна», яка займається популяризацією українських розділів та застосовує ресурси «Фонду Вікімедіа». Проекти відображають базові цінності організації. До них ми відносимо: вільність, доступність, знання.

Під термін «міжмовні проекти» підпадають проекти, які функціонують з автономним розвитком представленої мови. До них належать «Вікіпедія», «Вікіджерела», «Вікіцитати». Наприклад, у «Вікіпедії» є можливість написати статті на одну й ту саму тему різними мовами тощо.

Не всі проекти мають міжмовний статус. Існують так звані «універсальні проекти», які є єдиним майданчиком для всіх. До них відносять «Вікісховище», «Вікідані». Щодо останнього, то цей проект систематизує всі ресурси «Вікімедіа» у єдиній базі, цим самим формуючи зв'язність між різними мовами.

Значення проектів «Вікімедіа» безцінне з погляду статистики переглядів. Лише український розділ «Вікіпедії» переглядають до 50-ти мільйонів різних сторінок у місяць. Сторінки

англійської «Вікіпедії» мають до 9-ти мільярдів переглядів за цей самий термін¹. Кожен проект мають змогу редагувати та наповнювати усі охочі, враховуючи правила спільноти та обов'язкове дотримання авторського права.

В'ячеслав Липинський представлений у таких міжмовних проектах «Вікімедіа»: «Вікіпедія», «Вікіджерела», «Вікіцитати».

У «Вікіпедії» станом на 1 вересня 2017 року стаття про В'ячеслава Липинського представлена у десятих мовних розділах: українською², англійською³, польською⁴, німецькою⁵, російською⁶, білоруською⁷, білоруською (класичною)⁸, угорською⁹, вірменською¹⁰, болгарською¹¹.

Наводимо статистику та результати 2016 року на прикладі порівняння статей про В'ячеслава Липинського та Михайла Грушевського.

В'ячеслав Липинський	Михайло Грушевський
4 мовних розділи	22 мовних розділи
30 438 переглядів загалом	360 166 переглядів загалом
83 у середньому на день	984 у середньому на день
16 363 переглядів українського розділу	189 812 переглядів українського розділу
45 у середньому на день переглядів українського розділу	519 у середньому на день переглядів українського розділу
Мала кількість перехресних посилань на статтю	Велика кількість перехресних посилань на статтю
45 378 байтів має стаття українською мовою	86 765 байтів має стаття українською мовою
Заходи не проведені. Відсутня стаття щодо Magnus opus «Листів до братів-хліборобів»	Проведений тематичний захід із написання статей щодо життя Михайла Грушевського
Підсумок: В'ячеслав Липинський не мав зростання у проектах у 2016 році. Стаття потребує розкриття та збільшення якості	Підсумок: Михайло Грушевський та його життя й діяльність суттєво збільшились у проектах у 2016 році

У 2017 році ситуація станом на 1 січня – 31 серпня на прикладі статті В'ячеслава Липинського така:

В'ячеслав Липинський
10 мовних розділів
22 410 переглядів загалом
92 перегляди у середньому на день
12 644 перегляди українського розділу
52 перегляди у середньому на день українського розділу
Кількість перехресних посилань на статтю збільшилась
48 038 байтів має стаття українською мовою
Проведений Вікітиждень, присвячений життю та діяльності В'ячеслава Липинського; стаття про В'ячеслава Липинського включена у перелік до написання у CEE Spring 2017

2017 рік відзначився тим, що відбувся перший тематичний Вікітиждень, присвячений В'ячеславу Липинському. Конкурс передбачав створення переліку потрібних статей для проектів «Вікімедіа». Обрані статті необхідні для розкриття життя та діяльності В'ячеслава Липинського¹².

Завдяки цьому користувачі мали змогу написати статті про життя В'ячеслава Липинського. За написання статей учасники отримали книжки серії «В'ячеслав Липинський та його доба», тим самим розширено практичну популяризацію діяча серед учасників.

У рамках цього конкурсу у «Вікіпедію» написано та вчитано у «Вікіджерелах» такі статті: «Шляхта на Україні»¹³, «Липинські»¹⁴, «Казимир-Сильвестр-Антоній Липинський»¹⁵, «Рокицький Адам Аполлінарійович»¹⁶, «Масток Липинського (Русалівські Чагари)»¹⁷, «Савур-Ципріянович Михайло Петрович»¹⁸, «Пам'ятник В'ячеславу Липинському (Київ)»¹⁹, «Скарби історичних традицій: нариси з історії української державності»²⁰, «Залуцький Роман Васильович»²¹, «Хам і Яфет»²², «Збірник Хліборобської України»²³, «В'ячеслав Липинський – відновитель державної ідеології України»²⁴, «Ванда Липинська»²⁵ тощо.

Завантажено близько 400 зображень, наданих Меморіальним музеєм В'ячеслава Липинського у селі Затурці. На їх основі впорядковано цифрову категорію у «Вікісховищі»²⁶.

Додатково створено спеціальну картку-навігатор для легшої координації статей²⁷.

З досягнень міжнародного рівня 2017 року слід відзначити, що зусиллями волонтерів стаття про В'ячеслава Липинського додана у перелік до написання 100 статей про Україну у міжнародному конкурсі «CEE Spring 2017 (Центральнoсхідноєвропейська весна 2017)», який проходив з 21 березня по 31 травня 2017 року з ініціативи організацій «Вікімедіа» в Центральній і Східній Європі. У завдання заходу входили редагування та написання статей у «Вікіпедію» про Центральну і Східну Європу різноманітними регіональними мовними проектами. Наприклад, українською мовою будуть створені й поліпшені статті про інші країни, а іншими мовами створюють і доповнюють статті про Україну з інших країн тощо. Конкурс 2017 року став третім (перший відбувся 2015 року).

Такий фактор позитивно вплинув на поширення інформації щодо постаті В'ячеслава Липинського європейськими мовами. Як приклад, створена німецькою стаття є унікальною та написана з нуля на основі доступних джерел²⁸.

Міжмовні розділи проекту «Вікіпедії» включно з українською демонструють тенденцію щодо освідомлення про діяльність В'ячеслава Липинського. До поставлених завдань необхідно віднести й поглиблення інформації про Липинського. На прикладі українського розділу необхідно зазначити те, що потрібна набагато якісніша та повніша стаття у «Вікіпедії». Це можна сказати й про інші статі, пов'язані з Липинським та його спадщиною.

Наступний проект, у якому представлений В'ячеслав Казимирович, є «Вікіджерела». Цей проект відображає вільний репозитарій текстів, на які вже не поширюється захист авторських прав або термін котрих вже минув чи перебуває у суспільному надбанні. Станом на серпень 2017 року – В'ячеслав Липинський має два мовних розділи українською та польською.

Універсальність із дотриманням авторських прав дає змогу цьому проекту розвинути як інтернет-археографічний майданчик текстів різного плану – починаючи від документів і завершуючи прозою. Водночас подібна вільність завжди дозволяє перекладати роботи з інших майданчиків, чим створює поширення першоджерел ще більш універсальним.

У «Вікіджерелах» чи не найкраще представлена інтелектуальна спадщина В'ячеслава Липинського²⁹. Можливість створювати внутрішні перехресні посилання з «Вікіпедією» та іншими ресурсами дає змогу зробити інформацію ще більш затребуваною та інтегрованою, а самого Липинського – ще більш читаним. До того ж захист інформації проектів «Вікімедіа» дає певну гарантію, що вона не зникне, адже має надійну систему захисту. Щодо пошукової властивості інформації в Інтернеті, то індексування відбувається на рівні першого значення.

Зручність та можливість розбудови структури творів сприяє швидшому знаходженню потрібного. До недоліків проекту потрібно віднести складність використання ресурсу під наповнення.

Доступними роботами В'ячеслава Липинського на цьому ресурсі є: «Листи до братів-хліборобів»³⁰, «Хам і Яфет»³¹, «Комунікат»³², «Релігія і церква в історії України»³³, «Генерал артилерії в. кн. Руського (З архива Немиричів)»³⁴ тощо.

Окремим напрямом волонтерів проекту «Вікджерела» є висвітлення творчості В'ячеслава Липинського через розміщення його листів. Подібний напрям потребує системності та великих зусиль.

Наступний проект «Вікіцитати» представлений двома статтями щодо В'ячеслава Липинського у двох мовних розділах українською³⁵ та польською³⁶ мовами, причому стаття українською є у рази повніша.

Потрібно створити окремі статті щодо робіт В'ячеслава Липинського, адже це є чинником додаткової популяризації. Станом на серпень 2017 року, крім сторінки щодо Липинського, існує стаття й щодо твору «Хам і Яфет»³⁷.

«Вікісховище» підпадає під категорію вільного цифрового архіву. На основі цифрових файлів про В'ячеслава Липинського створено цифрову колекцію, яка виконує функції додаткового матеріалу при написанні й оформленні статей та публікації робіт. Є потреба створення більшої кількості категорій, опису файлів, їх використання тощо³⁸.

У «Вікіданях» В'ячеслав Липинський має добру інформаційну картку бази даних та доповнюється різними статтями³⁹.

Поки що немає використання «Вікіновин» для висвітлення подій, пов'язаних із В'ячеславом Липинським. Сама ж спільнота волонтерів цього ресурсу є малочисельною. Тому цей напрям не є оптимістичним.

Потенційне використання «Вікімандрів» можливе, наприклад, при написанні туристичного маршруту до Затурців та Музею В'ячеслава Липинського або місць, з якими пов'язані життєвий шлях та діяльність В'ячеслава Липинського.

Завдання проекту «Родовід» є ще складнішим, адже у ньому необхідно створити генеалогічне дерево родини Липинських.

Популяризація у міжмовних проектах «Вікімедіа» щодо В'ячеслава Липинського триває. Проведені заходи 2017 року суттєво розширили «світ Липинського» у різних міжмовних проектах.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА:

¹ Усі дані взяті із статистичного Інтернет-додатку електронного ресурсу «<https://tools.wmflabs.org>», сутність якого полягає у генеруванні інформаційної статистики. Відповідно у ньому немає постійних посилань на статистику.

² Липинський В'ячеслав Казимирович [Електронний ресурс] // Українська Вікіпедія. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Липинський_В'ячеслав_Казимирович.

³ Vyacheslav Lypynsky [Електронний ресурс] // English Wikipedia. – Режим доступу: https://en.wikipedia.org/wiki/Vyacheslav_Lypynsky.

⁴ Waclaw Lipiński (pisarz polityczny) [Електронний ресурс] // Polskojęzyczna Wikipedia. – Режим доступу: [https://pl.wikipedia.org/wiki/Waclaw_Lipiński_\(pisarz_polityczny\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Waclaw_Lipiński_(pisarz_polityczny)).

⁵ Wjatscheslaw Lypynskij [Електронний ресурс] // Deutschsprachige Wikipedia. – Режим доступу: https://de.wikipedia.org/wiki/Wjatscheslaw_Lypynskij.

⁶ Липинский, Вячеслав Казимирович [Електронний ресурс] // Русская Википедия. – Режим доступу: https://ru.wikipedia.org/wiki/Липинский,_Вячеслав_Казимирович.

- ⁷ Вячаслаў Казіміравіч Ліпінскі [Електронний ресурс] // Беларуская Вікіпедыя. – Режим доступу: https://be.wikipedia.org/wiki/Вячаслаў_Казіміравіч_Ліпінскі.
- ⁸ Вячаслаў Ліпінскі [Електронний ресурс] // Беларуская Вікіпедыя. – Режим доступу: https://be-tarask.wikipedia.org/wiki/Вячаслаў_Ліпінскі.
- ⁹ Vjaceszlav Kazimirovics Lipinszkij [Електронний ресурс] // Magyar Wikipédia. – Режим доступу: https://hu.wikipedia.org/wiki/Vjaceszlav_Kazimirovics_Lipinszkij.
- ¹⁰ Вячаслаў Ліпінскі [Електронний ресурс] // Вікіпедыя: Праект:Тэматычны тыждень / Тыждень Вячаслава Ліпінскага. – Режим доступу: https://hy.wikipedia.org/wiki/Վյաչեսլավ_Լիպինսկի.
- ¹¹ Вячеслав Липински [Електронний ресурс] // Българоезична Уикипедия. – Режим доступу: https://bg.wikipedia.org/wiki/Вячеслав_Липински.
- ¹² Вікіпедія: Проект: Тематичний тиждень / Тиждень В'ячеслава Липинського [Електронний ресурс] // Українська Вікіпедія. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Вікіпедія:Проект:Тематичний_тиждень/Тиждень_В'ячеслава_Липинського.
- ¹³ Шляхта на Україні [Електронний ресурс] // Українська Вікіпедія. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Шляхта_на_Україні.
- ¹⁴ Липинські [Електронний ресурс] // Українська Вікіпедія. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Липинські>.
- ¹⁵ Казимир-Сильвестр-Антоній Липинський [Електронний ресурс] // Українська Вікіпедія. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Казимир-Сильвестр-Антоній_Липинський.
- ¹⁶ Рокицький Адам Аполлінарійович [Електронний ресурс] // Українська Вікіпедія. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Рокицький_Адам_Аполлінарійович.
- ¹⁷ Маєток Липинського (Русалівські Чагари) [Електронний ресурс] // Українська Вікіпедія. – Режим доступу: [https://uk.wikipedia.org/wiki/Маєток_Липинського_\(Русалівські_Чагари\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/Маєток_Липинського_(Русалівські_Чагари)).
- ¹⁸ Савур-Ципріянович Михайло Петрович [Електронний ресурс] // Українська Вікіпедія. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Савур-Ципріянович_Михайло_Петрович.
- ¹⁹ Пам'ятник В'ячеславу Липинському (Київ) [Електронний ресурс] // Українська Вікіпедія. – Режим доступу: [https://uk.wikipedia.org/wiki/Пам'ятник_В'ячеславу_Липинському_\(Київ\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/Пам'ятник_В'ячеславу_Липинському_(Київ)).
- ²⁰ Скарби історичних традицій: Нариси з історії української державності [Електронний ресурс] // Українська Вікіпедія. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Скарби_історичних_традицій:_нарис_з_історії_української_державності.
- ²¹ Залуцький Роман Васильович [Електронний ресурс] // Українська Вікіпедія. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Залуцький_Роман_Васильович.
- ²² Хам і Яфет [Електронний ресурс] // Українська Вікіпедія. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Хам_і_Яфет.
- ²³ Збірник Хліборобської України [Електронний ресурс] // Вікіджерела. – Режим доступу: https://uk.wikisource.org/wiki/Збірник_Хліборобської_України.
- ²⁴ Вячеслав Липинський – відновитель державної ідеології України [Електронний ресурс] // Вікіджерела. – Режим доступу: https://uk.wikisource.org/wiki/Вячеслав_Липинський_-_відновитель_державної_ідеології_України.
- ²⁵ Ванда Липинська [Електронний ресурс] // Українська Вікіпедія. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Ванда_Липинська.
- ²⁶ Category: Vyacheslav Lypunsky [Електронний ресурс] // Wikimedia Commons. – Режим доступу: https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Vyacheslav_Lypunsky.
- ²⁷ Шаблон: В'ячеслав Липинський [Електронний ресурс] // Українська Вікіпедія. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Шаблон:В'ячеслав_Липинський.
- ²⁸ Wikimedia CEE Spring 2017 [Електронний ресурс] // Meta-Wiki. – 2017. – Режим доступу: https://meta.wikimedia.org/wiki/Wikimedia_CEE_Spring_2017.
- ²⁹ Автор: В'ячеслав Липинський [Електронний ресурс] // Вікіджерела. – Режим доступу: https://uk.wikisource.org/wiki/Автор:В'ячеслав_Липинський.

- ³⁰ Листи до братів-хліборобів [Електронний ресурс] // Вікіджерела. – Режим доступу: https://uk.wikisource.org/wiki/Листи_до_братів-хліборобів.
- ³¹ Хам і Яфет [Електронний ресурс] // Вікіджерела. – Режим доступу: https://uk.wikisource.org/wiki/Хам_і_Яфет.
- ³² Комунікат [Електронний ресурс] // Вікіджерела. – Режим доступу: <https://uk.wikisource.org/wiki/Комунікат>.
- ³³ Релігія і церква в історії України [Електронний ресурс] // Вікіджерела. – Режим доступу: https://uk.wikisource.org/wiki/Релігія_і_церква_в_історії_України.
- ³⁴ Генерал артилерії в. кн. Руського (З архива Немиричів) [Електронний ресурс] // Вікіджерела. – Режим доступу: [https://uk.wikisource.org/wiki/Генерал_артилерії_в._кн._Руського_\(З_архів_Немиричів\)](https://uk.wikisource.org/wiki/Генерал_артилерії_в._кн._Руського_(З_архів_Немиричів)).
- ³⁵ Липинський В'ячеслав Казимирович [Електронний ресурс] // Вікіцитати. – Режим доступу: https://uk.wikiquote.org/wiki/Липинський_В'ячеслав_Казимирович.
- ³⁶ Waław Lipiński (pisarz polityczny) [Електронний ресурс] // Wikicytaty. – Режим доступу: [https://pl.wikiquote.org/wiki/Waław_Lipiński_\(pisarz_polityczny\)](https://pl.wikiquote.org/wiki/Waław_Lipiński_(pisarz_polityczny)).
- ³⁷ Хам і Яфет [Електронний ресурс] // Вікіцитати. – Режим доступу: https://uk.wikiquote.org/wiki/Хам_і_Яфет.
- ³⁸ Category: Vyacheslav Lypynsky [Електронний ресурс] // Wikimedia Commons. – Режим доступу: https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Vyacheslav_Lypynsky.
- ³⁹ Q1978120 [Електронний ресурс] // Wikidata. – Режим доступу: <https://www.wikidata.org/wiki/Q1978120>.